

Ordfører bærer altsaa sin store Andel i Skylden, naar jeg ikke har kunnet komme tilstrækkelig tilbunds i Sagen. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at jeg slet ikke har bestridt, at der paa dette Sted kan, som Ordføreren udtrykte sig, være et i Forholdene begrundet Krav tilstede, og heller ikke har jeg, hvad den ærede Ordfører vilde give det Udseende af, tvøet, at dette Bidrag skulde komme Herning Kommune tilgode. Det vil klart nok fremgaa af mine Udtalelser, at jeg fuldstændig var enig i, at dette Beløb skulde overdrages Skolens Bestyrelse, men det staar klart for mig, at det er Herning Kommune, der har indgivet Begjæring om dette Tilskud, og det er isølge denne Begjæring, at Finantsudvalget er gaaet til at foreslaa det givet; om det nu ikke har villet give det til Herning Kommune, har det villet give det til Bestyrelsen. Jeg har kun sagt, at det ikke forekom mig at være heldigt at give en saadan Bevilling, før man saae, hvem der skulde lede Undervisningen, og om denne virkelig vilde kunne have en saa gavnlig Indflydelse og udøve en saa heldbringende Virksomhed paa vedkommende Egn, som kunde svare til det Beløb, man tilskyder. Det er kun det, jeg har sagt og hævdet, og jeg tror, at jeg fremdeles, uaagtet den ærede Ordførers temmelig skarpe Angreb paa min Udtalelse, tør og bør hævde dette Standpunkt. Det har slet ikke rørt min Samvittighed, som den ærede Ordfører behagede at udtale sig, at dette Spørgsmaal er kommet op paa Finantsloven. At komme 20 fattige Drengene til Hjælp med Fripladser er Noget, jeg gjerne vilde gjøre paa ethvert Sted, hvor der viser sig en virkelig Trang dertil, og hvor Noget taler for, at disse 20 fattige Drengene saae det, man ønsker at yde dem; der er jeg med, thi det glæder mit Hjerte at gaa med dertil, men jeg har kun villet hævde, at vi skulle have noget Bevis for, at det, vi ville gjøre, virkelig kan bære den Frugt, man venter deraf. Jeg skal endnu tilføie den Bemærkning, at det forekommer mig, at Forholdet paa Jang er et noget andet. Der var Noget, som i Dieblisset talte meget stærkt til Grund derfor. Jeg skal ikke benegte, at dette ogsaa kan være Tilfældet her; men den ærede Ordfører har ikke tilstrækkelig fremhævet det, og naar dette ikke er slet, kan jeg naturligvis ikke dømme derom, hvorimod det, der forelaa med Hensyn til Jang, var fuldstændig tilstrækkeligt for mig; der kunde jeg rigtig godt gaa med. Det forekommer mig imidlertid, at vi, naar der tidligere har været Tale om at yde Tilskud til saadanne Anstalter, ikke have ydet disse, saalange saadanne Anstalter ikke engang vare begyndte, men først efterhaanden, naar man saa, hvorledes de udfoldede deres Virksomhed. Jeg har kun villet gjøre disse Bemærkninger ligeoverfor den ærede Ordførers, om jeg saa maa sige, temmelig skarpe Angreb paa min Stilling i denne Sag.

Berntsen: Det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds (Højmark) begyndte med at udtale sin Forundring over de Udtalelser, han havde hørt af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) med Hensyn til Højskolerne og Tilsynet med samme. Jeg vil bede det ærede Medlem om for Fremtiden at spare denne sin Forundring, thi mig forekommer det, at det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds har saa fuldstændig fuldbragt sin Signalforandring, at der slet ikke er mere at forundre sig over i den Henseende; men naar det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds baade i sit første og i sit sidste Foredrag saa stærkt fremhævede, at man kunde være beroliget med Hensyn til Spørgsmaalet om Tilsynet med Højskolerne derved, at den høitærede Minister havde truffet et saa heldigt Valg i den Henseende, saa forekommer det mig, at der her ikke er Spørgsmaal om, hvorvidt dette Valg er heldigt eller ikke, men Spørgsmaalet er det, hvorvidt dette Thing skal anerkjende det Princip, der her er Tale om at indføre, nemlig, at den høitærede Kultusminister gennem sin Administration skal føre Kontrol med disse Skoler. Det forekommer mig, at det er et uheldigt Princip, og et Princip, som jeg ikke paa nogen Maade tør eller vil være med til at anerkjende. Det har gjort mig ondt, at flere af vore Højskoler, efter hvad vi nu have hørt af den høitærede Kultusminister, have erklæret sig villige til at modtage dette Tilsyn, og den høitærede Minister tilføiede endogsaa, at de vilde modtage det „med Fornøielse.“ Jeg tvivler dog om, at denne „Fornøielse“ har været synderlig stor; men jeg veed, at der er flere Højskoler, som ere gaaede ind derpaa af andre Hensyn, altsaa ikke af Hensyn til Fornøielsen. Jeg havde ønsket, at samtlige Højskoler vilde have sagt Nei til den Henvendelse, der stete til dem fra den høitærede Kultusminister om, hvorvidt de vilde modtage et saadant Tilsyn fra hans Side, eller ikke, thi saa havde Stillingen været langt heldigere og langt klarere. Højskolerne staa nemlig aabne for Enhver, der som Privatmand vil have Kjendskab til dem; men naar der fra Administrationens Side bliver udsendt en Mand, der kommer som Tilsynsmand fra Statens Side, saa ere Højskolerne efter min Formening fuldkommen i deres gode Ret, naar de sige Nei til et saadant Tilsyn. Naar nu det ærede Medlem for Odense Amts 6te Valgkreds saa stærkt tilraadede det ærede Finantsudvalg at gjøre Skridt i Retning af at nægte Tilskudet til Folkehøjskolerne, saa vil jeg i Modstæning dertil bede det ærede Finantsudvalg ikke at forhaste sig i saa Henseende. Lad os først se, hvilket Resultat det Tilsyn, der nu er begyndt fra den høitærede Kultusministers Side, vil føre til. Hvis det, hvad jeg formoder, vil føre til at lægge